

TISZAANTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Nagycsárd, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok vis- **Előfizetések és hirdetések a**
 zaadására nem vállalkozik. **kiadóhivatalhoz intézendők.**

Biharmegye közgyűlése.

Választások. — Vita a választójogról.

Biharmegye törvényhatósági bizottsága tegnap délelőtt 9 órakor tartotta meg a negyedévi rendes közgyűlést, amelyen a törvényhatósági bizottsági tagok угyszólván teljes számban megjelentek.

A nagy érdeklődést a tárgysorozaton szereplő választások okozták, de része van benne annak is, hogy a vármegye egy törvényhatósági átirat kapcsán a magyar politikai világot krízisben tartó választójog kérdésében is állást foglalt. Az érdeklődés annál jogosultabb volt, mert a megye állásfoglalása tulajdonképp Beöthy László véleményét fejezi ki, aki tudvalevőleg a választójogi bizottságnak Khuen-Héderváry halála óta elnöke.

A megye közgyűléséről alábbi részletes tudósításunk számol be:

A gyűlés megnyitása előtt.

Jóval a kettőzött 9 óra előtt megkezdődött a törvényhatósági bizottsági tagok felvonulása, egyenkint, sokan csoportosan gyülekeznek. Ritkán látott emberek vonulnak fel, majd jönnek azok, akik soha egyébkor, de választáskor mindig pontosan megjelennek. Pontosan 9 órára megérkezett Beöthy László, néhány pillanat s egész kis udvar képződött körülötte, mindenkiel kedves, némi feltűnést kelt, hogy dr. Miskolczy Ferenc nincs jelen, a mindig percre pontos volt főispán ezuttal elkésett, lehet készakarva, csak a választások megejtése után érkezett meg Zathureczky István társaságában.

A zsufolásig megtelt nagyteremben a következő jelen voltak a sikerült feljegyeznünk:

Karácsonyi János, Fráter Barnabás, Rednik Gábor, Cziffra Kálmán, ifj. gróf Tisza István, Vucskics Gyula, Brém Lőrinc, Morvay Zsigmond, Létay Ernő, Keszthelyi Zoltán, Verner Kálmán, dr. Fássy Lajos, dr. Gyöngyössy István, Baranyi András, Balogh Elemér, Balogh János, dr. Eröss István, Szunyogh Sándor, Fráter Kálmán, Udvarhelyi Béla, Tóth Albert, Jerzsák István, Beöthy Lajos, Beliczay Elek, Gerlán Gábor, Balogh Tihámér, Pally Lajos, Gera Sándor, Zichtmann József, Ravazdy Barna, Korbély József, Eröss Zoltán, Szilágyi Zsigmond, Leszkay János, Jancsó Lajos, Tatár Zoltán, Nyisztor Alajos, Középegy Dezső, Lovász Sándor, Kiss Ernő, Toperczer Sándor, Balogh Kálmán, Somogyi Géza, Klár Antal, Marosi Antal, dr. Krüger Aladár, Ötvös Gyula, Ötvös Károly, Péchy Károly, Balásházy Iván, dr. Szilágyi Lajos, báró Podmaniczky Károly, Des Echerolles Kruspér Gilbert, Tunyoghy Lajos, Vajna József, Szentkirályi Zoltán, dr. Grósz Sámuel, Gresinczy Antal, Sternthal Artur, Bakats Béla, Racsek János, Neumann Zsigmond, Fényes Imre, Olasz Elemér, Fényes Ödön, Osváth Lajos, Csanády Jenő, Reismann Mór, Fodor József, Tempelán Dezső, Marjay Barna, Bitzy János, Weiserschütz János, Ertsey Géza, Varró Domokos,

Schvartz Ferenc, Bartos Adorján, Lévay Mihály, Kovásznay Marcell, Fráter Emil, Telegdy József, Bröstel Lajos, Szemethy Géza, Papszász József, Szilágyi József, Nadányi Pál, Nadányi Mihály, Jancsovits Jenő.

A választások.

Az elnök Malatinszky Lajos főispán a gyűlést néhány perccel 9 óra után nyitotta meg, pár szóval üdvözölte a megjelenteket és felkérte Keszthelyi Zoltán főjegyzőt, hogy a szokásos alispáni időszakos jelentést olvassa fel. Az alispán jelentése beszámol a megye múlt negyedévi közállapotairól, az adózást kielégítőnek, a közegészségügyi, állategészségügyi viszonyokat általában kedvezőnek mondja, de nem hallgatja el a közélettel szemben fennálló aggodalmait a kormány azon intézkedése miatt, hogy a megye lisztkontingensét aránytalanul leszállította. Jelenti az alispán, hogy ez ügyben számtalan felterjesztést intézett a közélettel szembeni miniszterhez, de eddig megnyugtató intézkedés még nem történt.

Az alispáni jelentést Csordás János belényesi ügyvéd hozzászólása után egyhangulag elfogadták.

Következtek a választások. A kijelölt választmány tagjai lettek: gróf Tisza István, Cziffra Kálmán, Beöthy László, Létay Ernő, Bónis Elemér és Szabó József.

Közfelkiáltással megválasztották Bihar megye tisztifőügyészévé az egyedül pályázó dr. Gyöngyössy Istvánt, akit Malatinszky főispán rendkívül megleghangu rövid beszédben üdvözölt:

— Amidőn a közgyűlés főügyész urat — mondta a főispán — méltó érdemeinek elismeréséül egyhangulag megválasztotta, nem mulaszthatom el, hogy őszinte és baráti szívből ne gratuláljak. Adja a mindenható Isten, hogy a vármegyét, mint eddig is tette, hosszú ideig hűséggel szolgálhassa.

Dr. Gyöngyössy István főügyész megköszönte a bizalmat, hangsúlyozta a közérdek és a megye iránti hűségét, kiemelte, hogy a megye irányító szellemének mindig engedelmességre fog és Isten áldását kérte a törvényhatóság minden tagjára.

Ezután egyhangulag választották meg: Alügyészsé: dr. Némethy Ferencet.

Központi főszolgabíró: Balásházy István.

Berettyóújfalui főszolgabíró: Fráter Lászlót,

Székelyhidi főszolgabíró: Ertsey Gézát,

Derecskei főszolgabíró: Ravazdy Barnát,

Béni főszolgabíró: Középegy Dezsőt.

Egyhangu választással lett szolgabíró Ber náth Lajos és Nadányi János, aljegyző pedig dr. Pally Béla.

Tiszteletbeli állások.

A választások megejtése után Malatinszky Lajos főispán tb. ügyészekké nevezte ki dr. Krüger Aladárt és dr. Fássy Lajost; tb. főjegyzővé Bartos Elemért, tb. főszolgabírókká: Bölönyi Istvánt, Zih Károlyt és Mártonffy Gyulát, végül tb. szolgabíróvá dr. Eröss Istvánt.

Biharmegye a közigazgatási tisztviselők felmentéséért.

A választások után szünet következett, melynek elteltével némileg megcsökkent érdeklődés mellett folytatták a közgyűlést. Soron voltak a törvényhatóságok átiratai, ezek között Gömörvármegye átirata arra kéri Bihar megyét, hogy a közigazgatás jelenlegi munkájának elégtelensége miatt felirattal forduljon a kormányhoz, hogy a munkások szaporíttassanak. Az állandó választmány az átirat tudomásulvételét javasolta, ezzel szemben Szilágyi Lajos országgyűlési képviselő a következő indítványt terjesztette elő:

Intézzon feliratot a törvényhatóság a kormányhoz és kérje, hogy a kormány a hadvezetőségnek a közszolgálat érdekében eszközölje ki azt, hogy a vármegyének tényleges szolgálatot teljesítő tisztviselői, orvosi, valamint a községeknek tényleges katonai szolgálatot teljesítő alkalmazottai a küszöbön levő részleges leszerelés és szabadságolás alkalmával tekintet nélkül arra, vajjon arcvonal szolgálatra alkalmasok-e, vagy sem: a tényleges katonai szolgálat alól mentessenek fel és minden hosszadalmas eljárás nélkül adassanak vissza polgári hivatásainknak.

Indítványom támogatására egész sereg és igen súlyos indokot hozhatnék fel. Az idő rövidsége miatt azokból csupán néhány főbb indokot említek. Megemlítem tisztelt törvényhatósági bizottságnak azt, hogy mikor a háboru kitört, éppen Bihar megyéből röpött ki a jelszó, hogy a vármegyének nélkülözhetetlen tisztviselője nincs, ez a körülmény első sorban Bihar vármegyének adja meg a jogot arra, hogy most, mikor a háboru negyvennegyedik hónapját éljük, tisztviselőinket a haderő kötelékéből visszaköveteljük. Ez a vármegyének nemcsak joga, de az adott esetekben határozottan kötelessége is. Kötelessége nemcsak azon okból, mert a közigazgatási tisztviselők teendője eddig elképzelhetetlen mennyiségre szaporodott fel, hanem kötelessége főleg azon okból is, mert a tisztviselők munkaköre egyre távolabb esik napról-napra újabb és újabb feladatokat hárít rájuk egyik vagy másik kormányrendelet.

A javaslatot a közgyűlés egyhangulag magáévá tette és elhatározta, hogy hasonló határozat hozataláig végezt az összes törvényhatóságokat megkeresi.

A választójog.

Ezután ismét törvényhatósági átiratok következtek, amelyeket az állandó választmány mind tudomásul venni javasol. Egyik ilyen átirat, amint azt már ismertettük is, a választójog kérdésében állásfoglalást provokált Biharmegyétől. Az állandó választmány idevonatkozó már szintén közölt javaslata az, mondja ki a közgyűlés, hogy a választójogi javaslatot jelen formájában a magyarságra nézve aggályosnak tartja és kívánja annak pártközi megegyezésen alapuló módosítását.

Az állandó választmány ezen javaslatának előterjesztése után Szabó József báránfi lelkész hosszabb beszédben fejtette ki a 48 as párt választójogi álláspontját, de hangsúlyozza, hogy a választójog alapelveit illetőleg nem lehet módosításba belemenni. Ezután előterjesztette határozati javaslatát, mely szerint mondja ki a közgyűlés, hogy a kormány által beterjesztett választójogi törvényjavaslatot, úgy az általánosság, mint az egyenlőség és titkosság szempontjából a magyar nemzet vitális érdekeit magában foglalónak tartja, hasson oda a kormány, hogy a törvényhozás mindkét háza e kérdést mielőbb oldja meg, s ha lehet lényegbe nem ütő módosításokkal, pártközi egyezmény után ha nem lehet, úgy a legalkotmányosabb eszköz, a nemzet döntésének igénybevétele.

Ezután Morvay Zsigmond képviselő szólalt fel és védelmezte az állandó választmány javaslatát, majd Léty Ernő képviselő a 48 as politika álláspontját ismertette. Lényegbe nem vágó módosításokról lehet ugyan szó, illet szívesen lát, de a választójogi javaslatot elveiből nem lehet kiforgatni. Megállapítja, hogy a kormány és a munkapárt a választójogot illetőleg már majdnem megegyezett, csupán 500,000 választó jogáról van még szó. Szabó József indítványát kéri elfogadni.

Ezután általános figyelem közt Beöthy László kért szót.

Beöthy László beszéde.

Tekintetes Törvényhatóság!

Nem tartom e közgyűlési termet alkalmasnak arra, hogy a választójogi kérdés részletes taglalásába bocsájtkozzam s így az előttem szófó tisztelt bizottsági tag ur beszéde kapcsán csupán egy körülményre vagyok bátor a közgyűlés szíves figyelmét felhívni. A bizottsági tag ur beszédében általánosság számokkal operál: ez nézetem szerint veszedelmes 500.000 szavazót említ a bizottsági tag ur, amellyel — úgy véli — több ember jut be a szavazók közé ha a kormány javaslata változatlanul elfogadtatik és ez a mennyiség szerinte a magyarság megerősítését szolgálja. Csakhogy elfelejti a bizottsági tag ur, hogy ez az 500,000 szavazó nem egy tömegben van valahol az országban, hanem megoszlik egyes területeken. A lényeg az, hogy ezek úgy legyenek elosztva, hogy minden egyes kerületben megmaradjon a magyar faj fölénye. Az 500,000 szavazó kevésnek tetszik, ha elfelejtjük azt a lényegét, hogy az egyes kerületekben ne bocsájtassék be annyi új választó, amely a magyarság rovására az arányt eltolja és a magyarságot veszélyezteti. Azt hiszem, egyébként, hogy a választójog nagy kérdés, hogy ezt egyáltalában pártpolitikai szempontból elbírálni nem lehet. (Ugy van! Ugy van!)

Ismételten kérem tehát a tisztelt közgyűlést, hogy ennél a kérdésnél a pártpolitikai kérdéseket kapcsoljuk ki, mert ezen az alapon megoldást nem találunk. Ha a választójogot sikerül közmegegyezésre megoldani, úgy minden jelenlegi párt vezetője azzal a hittel biztatja magát, hogy a jelenleg fenálló pártok között közeledés jöhet létre, amely az ország nagy problémáinak elintézésénél nagy sullyal bír. Wekerle Sándor miniszterelnök is közeledésre hívta fel a pártokat s ugyanezt mondta Tisza István is, de ennek a közeledésnek természetes előfeltétele a választójog kérdésének sikeres megoldása.

Az állandó választmány javaslata éppen annak ad kifejezést, hogy vannak igen számosan hazafiasan gondolkodók, akik azt a hitet táplálják és azt kérik, hogy a pártok a veszedelmeknek látszó kérdésekre egyezzenek meg. Kívánatos, hogy e kérdés köz-

megegyezésre legyen elintézve és ne méltóztassék elfelejteni, hogy közmegegyezés csak akkor fog éppen létesülni, ha azoknak az aggodalmait is eloszlatják, akik a veszedelmeket is látják és arra rámutatnak. Mindezekelől tehát ezt kérjük, ezt a legfelsőbb helyen is óhajként kinyilvánított megegyezést és azt hiszem, hogy Biharmegye az állandó választmány javaslatának elfogadásával nem mond többet, minthogy a törvényjavaslatban aggodalmakat lát és ennek eloszlatását kívánja s ezért fordul illetékes tényezőkhöz, hogy ezeket az eltéréseket közös megegyezéssel oldják meg. A magam részéről is kérem tehát az állandó választmány javaslatának elfogadását.

Az általános hatást keltő beszéd után a közgyűlés elfogadta az állandó választmány javaslatát s Malatinszky főispán szünetet rendelt el.

Szünet után vita nélkül letárgyalták az egész napirendet.

Az Adorján-per újrafelvételi tárgyalása.

Adorján Emil dr ügyvédet, a nagyváradi ügyvédi kamara elnökét, mint ismeretes, a Weinberger ügyből kifolyólag megvesztegetés büntetésének kísérlete, hadsereg érdekei ellen elkövetett büntetés miatt a törvényszék, majd a királyi kuria elítélte. Adorján Emil dr újabb adatok alapján perének újrafelvételét kérte, s a törvényszék a vizsgálatot elrendelte. Ehhez képest az előzetes tárgyalásra határnapot tűzött, amely tegnap folyt le s amely határoz afelett, hogy van-e helye újrafelvételnek. Ha úgy találja, hogy igen, akkor a per tárgyalására tűz ki határnapot.

Hadsereg érdekei ellen elkövetett büntetés miatt elítélt Adorján Emil dr bűnügyében nyilvános tárgyalást tartott a királyi törvényszéknek Seress Barna tanácselnök vezetésével ítélkező tanácsa. A bíróság tagjai voltak: Tétsi Imre dr előadó, Vajnovszky szavazó bíró. Toóth Kálmán dr jegyző. A vádat Farkas István királyi ügyész képviselte, Adorján Emil drt Holló Lajos dr orsz. képviselő és Kotzó Jenő dr védik.

A tárgyalás megnyitása után Tétsi Imre dr előadó bíró ismerteti azt az ítéletet, amellyel Adorján Emil dr megvesztegetés büntetésének kísérlete miatt 2 évi börtönrre ítélték, amelyet a kuria egy év és három havi fogházra szállított le.

Az újrafelvételre vonatkozó kérelem megvilágítására tér át a bíróság. Az újrafelvételi alapkérvényt 1917 augusztusban nyújtotta be dr Adorján Emil.

— Bizonyítani kívánom, — mondja a kérelem — hogy Balogh Leo Lajos vallomása nem fogadható el perdöntő bizonyítéknak.

Adorján Emil igazolni kívánja, hogy december 14—16 ig nem volt itthon.

Simon Andor munkáspénztári alkalmazott tanuvallomását olvassák fel, amelyben előadja, hogy Balogh Leo Lajos az ügyész udvarán egyizben 1916 márciusban megszólította:

— Sajnálom, — mondotta — hogy Adorjánnak az egész dologról nem szoltam, mert ő biztosan felvilágosított volna, hogy ez bűncselekmény s nem tettem volna.

Ezt bejelentette Adorján Emil irodájában, ahol Kaufmann Gyula dr e szavakat jegyzőkönyvbe foglalta.

Felolvassák dr Katz Lipót ügyvéd val-

lomását. Mint az Adorján-iroda régi vezetője a pénzkezelés technikájáról tett vallomást. A pénzt mindig az irodavezető kezelte és sohasem tartottak pénzt borítékban. Dr Vass Izsó ezzel azonos vallomást tett.

Adorján Antal budapesti választott munkásbírói jegyző vallomása szerint Adorján Emil 1915 december 15—16 án Budapesten, az Angol-Osztrák Bank gyűlésén volt. December 14—15 én érkezett Budapestre, ahonnan Bécsbe utazott, másnap visszatért.

Katona Gáspár téglagyári felügyelő érdekes noteszbeli feljegyzéseiből kiderül, hogy Adorján december 14., 15., 16., majd 20—26. napján távol volt Nagyváradról. Ilyenkor ugyanis az Adorján házban aludt, hogy a gyermekek ne féljenek s minden esetben 2 koronát kapott, amit pontosan feljegyzett.

Veiszlovits Gyula vallomása szerint 1915 december 14 ikén a pesti pályaudvaron találkozott Adorjánnal és együtt utaztak Bécsbe, ahol 15 én estig együtt voltak.

Barna Miklós dr, Kaufmann Gyula dr, Halász Márton dr vallomásának felolvasása után

Fon Dezső

és Kerényi Miklós dr ügyvédnek a zombolyai kaszinóban történekről tett vallomását ismerteti előadó.

A bizonyítási eljárást befejezik.

Holló Lajos dr védő: Az ítélet megdöbbenést keltett, mert Adorján az egész országban ismerős baráti összeköttetései révén. Pozitív tények ellenkezői annak, amiért elítélték. Az ajándékadást visszautasította, hiába ajánlotta Fon. A családi konventikulumban nincs semmi szerepe Adorjánnak, háta megett tanácskoztak. Adorján jogos ügyvédi tevékenységet fejtett ki Weinberger Lajos érdekében, lehet, e gondolnunk, hogy egy könnyű utat választana? Aki legalis ténen akar eredményt elérni, nem folyamodik megvetendő eszközökhöz. A bünszálak Balogh Leo Lajoshoz vezetnek a felkínált 10000 korona ügyében. Balog tagad, csak később védekezik azzal, hogy Adorjáné az ötlet. De itt csak állit Balog, Adorján tagad, bizonyíték nincs, szavahihetőség tekintetében Adorján nem áll alatta Balognak, akinek vallomása egy vádlotté, aggályos. Nem sejték, miért vádolja Balogh Adorjánt, megfejtí az ítélet indokolása: belekapaszkodott egy jog-

tekintélybe, hogy az ötlet a védő volt. Jól számított Balog. Lassankint elhárította a főszerepet magáról s jelentéktelenségét hangsúlyozva, hogy ő csak hordár volt, rátolta a felelősséget Adorjánra.

Beigazolást uyer az aibi, tanuk igazolják, hogy a kérdéses időben Pesten és Bécsben volt, ezt bankjegyzőkönyvek is igazolják. Örül mindenki, hogy sikerült a terhelő bizonyítékokat összetörő bizonyítékokat összeszerezni, — lelki megkönnyebülés ez barátainak, hogy letörölhetik a homályt a róla alkotott képének tükréről. A reparációs ítéletben kéri a már meghozott ítélet hatályon kívül helyezni s őt már most felfüggeszteni. Ez az ügyészség hozzájárulásával történhetik, de reméli, hogy nem kell Adorjának egy új tárgyalás izgalmait kiállani. Ellenkező esetben az új perfelvétel elrendelését s új főtárgyalás kitűzését kéri.

Farkas István királyi ügyész az újrafelvételi kérelem elutasítását kéri. Adorján Balog Leo vallomását kívánta megdönteni. Ez nem sikerült.

A vád képviselője bírálva a vádlott által produkált bizonyítékokat, nem lát okot az újrafelvételi eljárás elrendelésére s a kérelmet elutasítani kéri.

Kotzó Jenő dr beszéde után

a törvényszék Adorján Emil dr kérelmének helyt adott, az újrafelvételi tárgyalást elrendelte s határidő kitűzését határozta, ennek következményeként Adorján Emil dr büntetését továbbra is felfüggesztette. A rövid indoklás szerint az újrafelvételi eljárást el kellett rendelni, mert a tárgyalás anyaga az újrafelvételi eljárás által produkált bizonyítékokat nem győngítette meg.

Heves tüzéségi harcok Verdunnél.

Berlin, március 20. A miniszterelnökség sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös és a német trónörökös hadserege. A tengerpart és a labassei csatorna között az élénk felderítő tevékenység tovább tartott. A tüzéségi tűz, amely ezeken a szakaszokon reggel ellanyhult, délután megint erősödött. Az arcvonal többi részén a harci tevékenység csak az esti órákban éledt fel Cambraytól délnyugatra, az Oise és az Ailette között, Berry au Bactól északra és a Champagneban egyes helyeken.

Gallwitz és Albrecht württembergi herceg hadserege. Verdunnél a tüzharc hevesen tovább folyt. Mindkét fél tüzésége sok helyen nagymennyiségű lőszer felhasználásával harcolt egymással. Burestől északra keletre egyik vállalkozásunkból foglyokat és géppuskákat szállítottunk be. Erős tevékenységet fejtett ki az ellenség a Parrey erdőben. A kora reggel óta fokozódó tűz ugyyszólván szakadatlanul egészen a sötétség beálltáig tartott. A francia tüzéség a blamonti és badenvilléri szakaszokon is élénk volt.

Ludendorff, első főszállásmester.

A szerbek is a békét akarják.

Budapest, március 20. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: A Temps szerint Pasics azért mondott le, mert nincs bátorsága a parlament többségével szembeállni, mely Szerbia sürgős békéjét óhajtja. Kétséges, hogy Péter király a lemondást elfogadja-e? Hírlik, hogy Pasics olyan kormány megalkotására fog megbízást kapni, melynek felhatalmazása lesz, hogy a központi hatalmakkal való béke feltételeit megtudakolja. A szerb csapatokban már nincs semmi harci kedv. A kérdés az, hogy Anglia, mely Szerbiát anyagiakban támogatja, milyen magatartást fog tanusítani a béke felé hajló ország népével szemben.

Oroszország és Ukrania kibékülése.

Budapest, március 20. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A népbiztosok tanácsa elhatározta, hogy kibékül Ukriával és az ukrán központi radával fennállott nézeteltéréseket és ellentéteket kiegyenlíti, mert azt akarja, hogy benső és testvéries viszony fejlődjék ki Ukrania és Oroszország között.

Az odesszai orosz flotta menekülése.

Budapest, március 20. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Odesszát és Nikolajevet a központi hatalmak harc nélkül foglalták el, az odesszai orosz flotta Szebasztopol felé menekült el.

Március 22-ig meghosszabbították Romániának a fegyverszünetet.

Keleti harctér.

Budapest, március 20. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Különös harci esemény nem volt. A Romániával való fegyverszünetet március huszonkettedikéig meghosszabbítottuk.

A vezérkar főnöke.

Ukriában az Olwiopolból északkeletre vezető vasutvonalak megtisztítása céljából előnyomuló württembergi csapatok Nowo-Ukrainkanál erős bandákat harc után elűztek.

A Romániával kötött s a szerződés szerint március 19-én lejárt fegyverszünetet március huszonkettedikéig éjjeli tizenkét órájáig meghosszabbítottuk. A többi harcterekről nincs újság.

Ludendorff, első főszállásmester.

Japán 7 hadosztályt mozgósított.

Budapest, március 20. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: A japán kormány 7 korosztályt behívott és a japán partvidék kikötőiben kihirdette az ostromállapotot.

Lenin Wilson ellen.

Budapest, március 20. (Saját tudósítónktól.) Zürichből táviratozzák: A Newyork Herald jelenti, hogy a Pravda, Lenin lapja hevesen kikel Wilson elnök ellen, akit a milliárdosok királyának és a szabadság ellenségének nevez, aki csak azért hívja segítségül Japánt, hogy Oroszországot teljesen szétforgácsolja.

Az anyacárnő kérése a népbiztosok tanácsához.

Budapest, március 20. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: Pétervári jelentés szerint Mária Teodorovna anyacárnő a népbiztosok tanácsától az ellátásához szükséges pénz kiutalását kérte arra való hivatkozással, hogy minden vagyonát elkobozták.

A német ellenőrző bizottságok az orosz minisztériumokban.

Budapest, március 20. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A német kormány értesítette az orosz kormányt, hogy a béke ratifikálása után, a békeszerződésben foglalt kötelezettségek teljesítésének ellenőrzésére az orosz minisztériumokba bizottságokat fog kiküldeni.

Két erős pénzintézet egyesítése.

A Bihar megyei Takarékpénztár és a Gazdasági és Iparbank összeolvadnak.

Már hetek óta elterjedt a híre, hogy két erős, tekintélyes régi nagyváradai pénzintézet: a már 48 éve fennálló Bihar megyei Takarékpénztár és a 28 év óta működő Gazdasági és Iparbank kiváló vezetői tárgyalásokat folytatnak oly célból, hogy Nagyvárad és Bihar megye ezen két kiváló pénzintézete egyesüljön. A tárgyalások a kölcsönös bizalom és a pénzintézetek helyzetének ismerete mellett indultak meg s szerencsés befejezést s nyertek most már.

Ezuttal nem amolyan mentési akcióról van szó, amilyenek manapság gyakoriak, mert mindkét pénzintézet teljesen biztos alapon nyugszik s külön-külön is rendelkeznek mindazokkal az előfeltételekkel, amelyek a fejlődéshez szükségesek, hanem azon törekvés adta az eszmét az egyesülésre, hogy a háború után a megváltozott viszonyok folytán a pénzintézetekre háruló nagy feladatokat egyesült erővel valósíthatják meg s nagy tőkével minél intenzívebb közgazdasági tevékenységet fejthessenek ki.

A már teljesen befejezett tárgyalások alapján létrejött megállapodásokat a napokban irták alá: dr. Beöthy László v. b. t. t., orsz. képviselő, gróf Tisza Kálmán orsz. képviselő, dr. Kollár Lajos udv. tanácsos, orsz. képviselő, dr. Cziffra Kálmán nyug. főispán, Havas Mór kir. tanácsos, dr. Österreicher Lajos, dr. Moskovits Miklós és Diósi Lajos.

Az egyesülés főbb alapjai a következők: az egyesült pénzintézet „Bihar megyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank Részvénytársaság” cím alatt folytatja működését. Az új cím megállapításánál az intézőket az a cél vezette, hogy az összeolvadó mindkét pénzintézet jelenlegi címe meghagyassék s ezáltal az intézetek eddigi ügyfelei könnyen megtalálják intézetüket.

A részvényekre nézve az a megállapodás, hogy minden egyes Gazdasági és Iparbank részvényes 3 darab eddigi részvény helyett 7 darab új részvényt kap.

Ternyei Antal, a Gazdasági és Iparbank érdemes vezérigazgatója, aki 28 éven át oly nagy körültekintéssel és teljes eredménnyel vezette az intézetet, nyugálomba vonul, de igazgatósági tagja lesz az egyesült intézetnek.

Az igazgatóság és felügyelőbizottság tagjai, valamint az összes tisztviselők és a szolgálk átmennek a Gazdasági és Iparbankból az egyesült intézetbe.

Az Egyesült Budapesti Takarékpénztár érdekközössége továbbra is fennmarad, sőt igen előnyös javításokat tett a most egyesülő részvénytársasággal szemben.

Az intézet élére három tagu elnökséget állítanak.

Az egyesülés által az új cím alatt működő részvénytársaság, tekintélyben és anyagilag hatalmasan megnövekedve, egyike lesz a legerősebb nagyváradai pénzintézeteknek, amit egy pár számadat eléggé illusztrál:

Az intézet részvénytőkéje 5 millió korona lesz, míg a tartalékalap több mint 2 millió korona; a kihelyezett kölcsön 16 és fél millió, a betét meghaladja a 12 millió koronát, míg a tehermentes saját értékpapír tárcája 6 milliónál nagyobb lesz. Ezzel a hatalmas számokkal indul majd az egyesült intézet azoknak a nagy feladatoknak a megoldására, amelyeket maga elé tűzött.

Az egyesülés valószínűleg az április 14-én tartandó közgyűlésen válik tényé.

Meg kell még említenünk, hogy az új cég alatt működő pénzintézet vezetése Havas Mór kir. tanácsos vezérigazgató kezeiben lesz, akinek nagy szaktudását, energiáját, rátermettségét, vezető képességeit és pénzügyi zsenialitását oly fényes eredményekből ismerte meg Nagyvárad és Bihar megye közönsége.

A Szabadegyetem.

A Szabadegyetem tegnapi előadásának első programpontját dr. Károly Irénnek, a tudós jogakadémiai tanárnak igen érdekes és újszerű tárgyat felölelő tanulmánya töltötte be: „Az igazmondás és a hazugság felismerhetése a lélegzésben”. Az európai híri tudós szokott közvetlen éggével, lebilincselően érdekes előadásban, vetített képekkel kísérve mutatta be azt, hogy a tudomány miképpen használja fel a lelki jelenségeket nyomon követő fizikai jeleket kísérletek alapjául s miként lehet nemsokára az emberi pszichének eddig csak az önmegfigyelés körébe utalt elzárt birodalmát harmadik személyek vizsgálódása részére is hozzáférhetővé tenni.

Bemutatta, hogy a kilélegzés tartamának a belélegzés tartamához való viszonya milyen lelki jelenségek kísérője. Benussi professor nevéhez fűződik a lélegzés ily irányú vizsgálata s a római pszichológiai intézetnek 1913 évi kongresszusán bemutatott eredményei, amelyekben a mellre helyezendő pneumográf nevű készülékkel végzett kísérleteinek adatait összegezte, tették le a további vizsgálódásnak értékes alapjait. Ezek a számokban kifejezett adatok (lélegzési quotiensek) csálhatatlan következtetést engednek arra, hogy a kísérlet alatt álló egyén igazat mondott e vagy nem. Azok viszonyán még szánt szándékkal sem lehet változtatni, mert

nem értelmi, hanem érzelmi alapokon állnak. A tudós előadó, aki maga is fog a pneumográfal kísérleteket folytatni, a tudománynak ettől az újabb felfedezésétől, különösen a büntető eljárás terén vár nagy eredményeket.

A másik előadó dr. Krüger Aladár, a nemzetiségi problémáknak szakavatott ismerője volt. Ezuttal a délszláv problémát vonta vizsgálódásai körébe. A teljes tájékozottság könnyedségével és megkapó ékesszólással fejtegette, hogy a nagy délszláv állam létrejövételének, amelyet Zágrábban „Nagy-Horvátország”, Belgrádban „Nagy-Szerbia” jel-szava alatt propagálnak, sem jogi, sem történeti alapjai nincsenek.

Vázolta Horvátországnak és Szlavóniának történeti kifejlődését, elhelyezkedését s azt a gyászos folyamatot, amelynek kiinduló pontja a magyarságra féltékeny osztrák politika s az 1868: XXX. törvénycikkbe (amelyet eredetileg német nyelven fogalmaztak meg) becsuszott nyelbotlás s a Staatsgemeinschaft (államközösség) volt s amely azt eredményezi, hogy Horvát-Szlavonországokban a magyar állameszme folytonosan tért vesz.

A nagy délszláv állam alakulásának utját kell állani. A trializmus Magyarország önállóságát veszélyezteti. Elvesztjük a tengerrel való összeköttetésünket, e fontos gazdasági ütőerünket. Ausztria a szláv állammal karöltve kényére bánhatna el velünk. Nem szabad hagyni, hogy Bosznia és Hercegovina Horvát-Szlavonországgal egyesíttessék. Ennek megakadályozására támpont a boszniai mohamedánság. A mohamedánok őszinte szeretettel vannak hozzánk. Lehetővé teszik, hogy magyar elemi és középiskolákat állítsunk, hogy közéjük szakadva magyarok maradjunk. Sőt a sarajevói magyar gimnáziumba bosnyák tanulók is előszeretettel iratkoznak be. Boszniát és Hercegovinát autonóm tartományként kell Magyarországhoz csatolni, magyar telepésekkel benépesíteni s ott gazdasági összeköttetéseket keresni, amelyek tengeri kereskedelmünk hathatós háttérjéül szolgáljanak.

A lelkes hangú, igaz magyar érzéstől lüktető előadás nagy eddig elhanyagolt perspektivákat nyitott a szépszámú hallgatóság előtt.

* Megbízható egér- és patkányirtó szer (mezei egérnek is) méregmentes, embernek és háziállatnak ártalmatlan. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi-ut 7-B.

* Dusafalva határában fekvő 302 magyar hold kiterjedésű legelő azonnal bérbeadó. Közelebbi felvilágosítás a Polgári Takarékpénztár Részvénytársaságnál Nagyváradon nyerhető.

* Egy ór felvétetik Fekete Sas részvénytársaságnál.

* Pemete- és hársfamézcukorka elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatású. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Aranykereszt gyógyszertárában, a városháza mellett.

Szépségápolás

Hajszálakat villannyal végleg kiirtok orvosi-lag elismert szakértelemmel seb és utónyom nélkül. Nálam is kapható olyan szer, mely percek alatt eltávolítja a hajszálakat, de természetesen rövid időre. Paltanást, szeplőt, szemölcsöt nyomtalanul eltüntet, vörös orrot szép fehérré, pelyhült arcot szép üdévé kezelek. Az üdítés és manicür jutányos bérletben. — Kiváló szereimet vidékre is pontos utasítással küldöm.

ÖZV. POLLÁK GERGELYNÉ.

Nagy Sándor-u. 4.

Az Ujvárosi Takarékpénztár közgyűlése.

Az Ujvárosi Takarékpénztár tegnap délelőtt tartotta meg hetedik évi rendes közgyűlését. A közgyűlésen Pásztor Bertalan elnököt, aki a jegyzőkönyv vezetésére dr. Fehér Márton intézeti ügyészt, annak hitelesítésére dr. Váradi Ödön és Lebovits Rudolf részvényeseket kérte fel. A közgyűlésen 12 részvényes 1200 darab részvény képviselőben vett részt.

Pásztor Ferenc vezérigazgató ismertette az igazgatóság jelentését a következőkben:

A világháború negyedik évében folytatott gazdálkodásunkról számolva be ismét csak azt jelenthetjük, hogy alkalmazkodva az adott viszonyokhoz igyekeztünk közgazdasági hivatásunkat úgy betölteni, hogy egyrészt az elért célunkat megvalósítsuk, másrészt erősítsük magunkat a jövő feladataira. Az utóbbi cél érdekében az elmúlt évi nyereségünkkel 10000 koronát fordítottunk tartalékunk gyarapítására, amely összeggel tartalékunk 32000 koronára emelkedett.

Az Adria bizt. társasággal fennálló összeköttetésünk az elmúlt évben még inkább megerősítette az ezen üzletágban folytatott tevékenységünk eredménye jelentésként a más téren pangó üzletlenség elmaradt jövedelmét.

Ezen a felmerült konjunktúra készlet bennünket arra, hogy üzleteinknek más irányt szabjunk. Ma a hatalmas tőkés pénzintézetek mellett és a nagy pénzbőségben egy kisebb tőkés intézet a váltószámítással alig foglalkozhatik számbavehető eredménytel, a létfenntartás tehát arra ösztönöz bennünket, hogy más módon biztosítsuk jövedelmünket. Így váltótárcánk következetes és rendszeres lebonyolítása mellett a további váltókötésöknél nyújtásától lehetőleg tartózkodunk és a bankszerű ügyletekre térünk át, e mellett a sorsjegyzületeinket is kiszélesítjük és intenzívebben vezetjük az ingatlanforgalmi és áruosztály üzletet.

Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy a helybeli nagyobb pénzintézetek bizalmát bírjuk és azzal az igyekezetünkkel, hogy erre a bizalomra tovább is érdemessé tegyük magunkat reméljük, hogy bankügyeink és egyéb üzletágaink lebonyolításában mindig kellő támaszokra fogunk támaszkodni.

A beérkezett és a felügyelő bizottság által helyesnek talált múlt évi zárszámadásunk szerint a mutatózó előző évről áthozott 1633 kor. és a múlt évi nyereség 35913 K 56 fillér, összesen 37546 K 56 fillér nyereségből leírásra fordítottunk 12409 K 46 fillért és az így fennmaradó 25137 K 10 fillér tiszta haszon felosztására tisztelettel javasoljuk, hogy tartalékra 10000 K, igazgatóság, felügyelő bizottság, vezérigazgató és tisztviselők alapszabályszerű jutalmára 4318 K 12 fillér, 1500 darab részvény osztalékára egyenként 5 korona, összesen 7500 K, összesen 21818 K 12 fillér fordítsassék, míg a fennmaradó 3318 korona 98 fillér a jövő év számlájára vitessék át.

Az igazgatósági jelentés után a felügyelő bizottság jelentését ismertették. Ezután Pásztor Ferenc vezérigazgató közölte a közgyűléssel az 1917. évi zárszámadást, valamint az alapszabályok megfelelő módosítását, amelyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott.

A közgyűlés ezután a felügyelő bizottság tagjait a részvényesek köréből dr. Báncsó Kálmán belügyminiszteri titkár, dr. Stern László ügyvéd és Márton Lajos kereskedőt választotta meg.

A takarékpénztár közgyűlésének meg-

tartása után az Ujvárosi Takarékpénztár és Hitelesítőszövetkezet tartotta meg VI-ik évi rendes közgyűlését, amelyen megválasztották a régi igazgatóságot és felügyelő bizottságot és megalakították a IX-ik évtársulatot.

Az osztalék kifizetésének eszközzését, úgy a takarékpénztár, mint a szövetkezet a mai napon megkezdte.

HÍREK

* **A polgármester itthon.** Rimler Károly polgármester tegnap délután a fővárosból Nagyváradra hazaérkezett.

* **A városi tisztviselők háborus pótléka.** Nagyvárad város törvényhatósága tudvalevőleg az összes városi tisztviselőknél és kezelőszemélyzetnél fizetésük 35 százalékát, a napidíjasoknak pedig díjazásuk 50 százalékát szavazta meg háborus pótlék címen. A törvényhatóság ezen határozatát a belügyminiszter jóváhagyta.

* **Tisztelgés a polgármesternél.** Nagyvárad város tanácsa tegnap tartott ülésén örömmel értesült azon kitüntetéséről, amelyben Rimler Károly polgármestert királyi őfelsége a III. oszt. vaskoronarend adományozásával részesítette. Elhatározta a tanács, hogy ma, csütörtökön délelőtt 11 órakor a városi tisztikar testületileg tiszteleg a kitüntetett polgármester előtt s kifejezi üdvözlését.

* **Az Urak Mária Kongregációja** ma este fél 7-kor tartja rendes összejövetelét.

* **Signum laudis.** A király megparancsolta, hogy Schwartz László 4-ik honvéd gyalogezredbeli főhadnagynak a legfelsőbb dicsőítő elismerése a kardok egyidejű adományozása mellett újlag tudtul adassék.

* **Törvényjavaslat férfiak és nők szolgálatainak közcélra való igénybevétele.** Bécsből jelentik: A kormány törvényjavaslatot készített a 17 és 60 év közötti katonai szolgálatot nem teljesítő férfiaknak, valamint a 19—40 év közötti nőknek a háborus rendkívüli viszonyok folytán szolgálataiknak közcélra való igénybevétele. A közcél az állam, község és város részére teljesítendő szolgálatokra vonatkozhatik. A szolgálatok a rendes munkahelyen és rendes tartózkodási helyen végezhetők.

* **45—50 ezer korona bevétel a kártyázási adóból.** Juricskay Barna tanácsos a tegnapi tanácsülésen bejelentette, hogy a kártyázási adó tegnap lépett életbe. Felhívta az összes kávéházak stb. tulajdonosait, hogy a kártyaadó befizetését szigorúan ellenőrizzék. A tanácsnok számítása szerint, naponta 1000 kártyázót véve alapul, mintegy évi 45—50 ezer korona bevétel lesz a kártyaadóból Nagyvárad városáak.

* **Van már gyufa.** Tudatom a város közönségével, hogy Harstein Árpádné 5000 csomag gyufa, Kurlander és Ullmann 3000 csomag, Benedek Testvérek 5000 csomag svéd gyufa és Kurlander és Ullmann cég részére pedig 30000 csomag rózsaszalonygyufa érkezett, ennélfogva a közönség gyufaszükségletét a fenti cégeknél beszerezheti. — Nagyvárad, 1918 március 20 án. Lukács Ödön, polgármester-helyettes.

* **A Kath. Kör utolsó böjti estélye.** A Katholikus Kör holnapi böjti estélyének programja a következő:

1. Ima hazáért. A Bánk Bán c. operából. Kúrti István zenetanár vezetése mellett négykezes zongorakísérettel négyszólamra éneklő a r. k. tanítónőképző énekkara.

2. Nyitány a Hunyadi László c. operából. Zongorán négy kézre játszó: Lukácsy Mária és Sándor Ilona, tanítónő jelöltek

3. Hiszem a test feltámadását. Beszéd. Tartja dr. Vucskics Gyula prépost-kanonok, a Kath. Kör alelnöke.

4. Részletek a Bánk Bán és Hunyadi László c. operákból. Gordonkán játsza Kúrti István zenetanár, zongorán kíséri Resch Mihály székesegyházi karnagy.

5. Király dal a Bánk Bán c. operából. Kúrti István zenetanár vezetése mellett négy kézre zongorakísérettel négyszólamra éneklő a r. kath. tanítónőképző énekkara.

* **Apológiai kurzus** lesz ma délután 5 órakor a Kath. Kör választmányi termében.

* **A mai ifjusági mozielőadás.** A Kath. Kör és a Kath. Népszövetség nagy népszerűségnek örvendő ifjusági mozielőadásai sorában a mai, csütörtöki előadás következő műsorról fog megtartani:

1. Mester-Sascha: Háborus hirodó.
2. Gyermek órája. Életkép.
3. Szárnyasok. Természetes.
4. A soványító kura. Humoros.
5. 6. Könnyező sziklák titka. Dráma 2 felvonásban.

Az előadás este 6 órakor kezdődik.

* **A kormánynak a középirtokosok megmentését célzó segély-akciója.** Még a múlt év tavaszán a kormány kezdeményezésére egy segélyakció indult meg oly célból, hogy a középirtokosok nagyobb államérdekét is képviselő okszerű belterjes gazdálkodásnak megmentessenek és pedig olyirányú állami támogatásban való részesülés által, hogy részükre az „Altruista” bank utján terhes kamatozású kölcsönük konverziójára, függő tartozásaik rendezésére vagy gazdasági instukciók beszerzésére a lehető legkedvezőbb másodhelyű kölcsön nyújtassék s amelynek folyósításához nem szükséges az első helyen törlesztéses kölcsönöknek a konvertálása sem. A nehéz háborus viszonyok és a kormányváltozások következtében ez a segélyakció keresztülvitele ezideig halasztást szenvedett, ma már azonban a megvalósulás stádiumához eljutván: figyelmeztetnek mindazon középirtokosok, kik ezen segélykölcsönt igénybe venni óhajtják, hogy igényeiket lehetőleg I. évi április hó 3-ik napjáig Biharvármegye főügyésznél, esetleg Malatinszky Lajos főispán urnál akár személyesen, akár az igénybe veendő összeg közlése mellett levélben jelentsék be.

* **Halálozás.** Ujlaky István iparos polgár neje szül. Acsay Gizella, élete 47. évében elhunyt. Temetése holnap, pénteken délután 4 órakor lesz a Templom-tér 17. számú háztól.

* **Elhalasztották Piceaver hangversenyét.** Piceaver Alfréd hangversenyét, mely e hó 23-ára volt tervezve, a művész megbetegedése következtében el kellett halasztani. A hangversenyt valószínűleg husvét után, április első napjaiban fogják megtartani.

* **Tyukszemirtő három nap alatt elmulaszt tyukszemet, borkeményedést és szemölcsöket.** Ara K 1:50. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7—B.

Oroszország összes hadikiadása.

Budapest, március 20. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: A népbiztosok tanácsa hivatalos közlést tett, amely szerint Oroszország összes hadikiadása 1918. év január 15-ig 50 és félmilliárd volt.

A Wolf-ügynökség esti jelentése.

Berlin, március 30. A Wolf-ügynökség jelenti 20-án este: Harctereinken nincs ujság. Verdumiel előtt is a tüzérségi harc hevesége esős és ködös időjárás következtében csökkent.

* **Fuchs főrabbi megérkezett.** Nagy fogadtatás volt tegnap a nagyvárad pályaudvaron. Negyvennél több fogat és Becsei őrmester vezetésével a díszbe öltözött rendőrség egy része várta a vendéget, aki a délutáni személyvonattal volt érkezendő. A pályaudvar környékén fekete ruhás és kaffános tömeg zsibongott, várta az új főrabbit. Végre megérkezett a vonat és vele Fuchs főrabbi Nagyváradról. A főrabbi egy cilinderes ur társaságában és sok-sok hívője kíséretében a kijárat felé tartott. Rimler Károly Nagyvárad polgármestere, a ki a főrabbi fogadtatására megjelent, eléje ment Fuchs főrabbinak, megállt előtte, néhány szót szolt, megemelte a kalapját és kezét nyujtotta. A főrabbi visszaadta a kézfogást, de a kalapját nem emelte meg. Aztán a főrabbi kiment hívei közé, a polgármester is elvegyült a tömeg közt s Fuchs főrabbi 40 kocsis kíséretében bevonult.

* **Husvét a kórházakban.** A Vörös-Kereszt Jobbkéz osztályának gondoskodása a háboru kezdete óta kiterjedt arra, hogy sebesült és beteg selymes katonáink a nagyobb ünnepeken a nagyközönségtől annak hálája és szeretete jeleként szeretetadományban részesüljenek. S csakugyan eddig mindent felülmúló odaadással igyekezett azt a közönség kifejezésre juttatni. Nem hiszünk, hogy a szeretetnyilvánításnak ezen örökzöld fáját a negyedik esztendőben is kipusztulás fenyegetné. Igazolják ezt az ezirányu hozzánk intézett kérdések. Ezekről is felbátorítva, bizalommal fordul a Jobbkéz-osztály vezetősége mindazokhoz, akik oly hosszú időn át támogatásukban részesítették, legyenek segítségünkre most is, hogy sokat szenvedett hőseinknek husvétra egy-egy csekélyke szeretetadománnyal kedveskedhessünk. A tervbe vett adomány egy kis kalács- és cigarettából állana. Akár pénzbeli, akár természetbeli adományt kérünk Szaniszló-utca 9. szám alá, Pally Lajosnéhoz juttatni. A Vörös-Kereszt Jobbkéz-osztály vezetősége.

* **Ne dobja ki pénzét új ruhákért** mert a kintinően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Aranykereszt gyógyszerárában, városháza mellett.

* **Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók stb.** kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7—B.

* **Uri házhoz** három kislány mellé jó indulatu keresztény házilány kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

* **Keresek egy magánházat** nagy kerttel, udvarral, 2 esetleg 3 lakással bérbé. Cim Keledy főhadnagy, Uri-utca 24.

* **Milflörös, babos és szines nyerselymek, schotlisch sötétkek és fekete ruhaselemek és selyemszövetek** olcsón eladók. Teleky-utca 29.

Azonnali belépésre ujságkihordónőket Váradolaszi, Katonaváros, Újváros és Külvárosra keres a Tiszántúl. Jelentkezők a kiadóhivatalban felvétetnek, Szilágyi Dezső-utca 5. szám alatt.

Butorozott szobák kiadók Zöldfa-épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél.

* **Gondnok** alkalmazást nyer a Fekete Sas és Zöldfa részvénytársaságnál. Jelentkezhetni a R. T. irodájában d. u. 3—5 óra közt. Telefon 14-00.

* **Ruhafesték** valódi két oroszán II védjegyű minden színben kapható. Ára 60 fillér. Viszonteladók árendeményben részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7—B.

* **Eladó** egy sötétkek női kosztüm, egy karkötő női zsebóra, egy kámzsás férfi gallerköpenyeg és egy viseltes női cipő. Szent János-u. 78.

* **Aszódi Kossuth-utcai fő és Rákóczi-uti Csekoládé Király fiókjába** szebbnél-szebb husvétitójások, Kugler Gerbeaud bonbonok megérkeztek.

* **Keresünk egy vizsgázott fűtőt.** Jelenkezni lehet Moskovits Adolf és Fiai r.-t.-nál

* **Nőiszabóság — Divatterem.** Elegáns costumok, estélyi és utcai ruhák, aljak, blouzek legszebb kivitelben méret után készülnek. Átalakítások is elfogadtatnak. Tisztviselő-családoknak kedvezmény. Czillér Imre árúházában.

Színház.

Heti műsor:

Csütörtök: Őszi vihar.
Péntek: Őszi vihar.
Szombat délután: Márványmenyasszony.
Szombat este: Konevillei harangok.
Vasárnap délután: Románc.
Vasárnap este: Kóristalány. (Bemutató előadás.)

Őszi vihar.

— Jób Dániel színműve. —

A rossz darabokat eddig az Akadémia pályázataira küldötték be névtelenül, most a szerző nevével a hadi színházlátogatóknak adják be. Ugy kell nekik.

Jób darabja lehetetlen alakokat állít be olyan környezetbe, a minőről a szerzőnek fogalma sincs. A téma több ezer esztendő: nem jó, ha a férj és feleség életkora közt 26 év a különbség. Ezt illusztrálja egy lehetetlen férj, a ki nem szereti a feleségét és mégis gyötri és ragaszkodik hozzá, hallgat-zik és féltékenykedik, de aztán az asszonyt két jó szóra mégis szelnek ereszt. A feleség a nagy szerelmi lángról csak beszél, szaval, de sem hü nem tud lenni, sem szakítani nem tud. Az a bizonyos harmadik pe-

dig, a ki az őszi vihart felidézi, a leglehetősebb figura. Nyolc évig epedez rába, aztán vall, kész a férjet meggyilkolni, aztán értelem, pózol, szaval és nyögdecse, mint egy beteg nyúl. Ideálnak, hódítónak szörnyen szánalmas alak. Mindezek bele vannak állítva egy állítólagos főúri környezetbe, a melynek minden tagja esetlen fajánkó és abszolút hülye. Morálja a darabnak nulla, logikája semmi, értéke: a két előbbi együtt.

Az itteni előadás megpróbált kihozni a darabból legalább valami elfogadhatót, de nem sikerült. A tegnapi estével kapcsolatban igazán nem tudunk másról megemlékezni, mint a szereplők nagy és dícséretes, de sikertelen buzgóságáról. Bihari, Hevessy Mariska, Tóth Elek a három főszerepben mindent megtettek, a mit csak tehetség és buzgóság megtehet. Pintér Margit és Vámosi Gizzi kisebb szerepekben ügyeskedtek. Legügyesebb dolog pedig az volna, ha a darabot sürgősen levonnék a műsorról. — r.

Az Őszi vihar. Jób Dániel színműve e héten még két napig: csütörtökön és pénteken is műsoron marad.

A Kóristalány. Vasárnap este kerül színre először a Szigligeti színházban Faragó Jenő és Komjáthy Károly Budapestben oly nagy sikert aratott operettje, a Kóristalány. A nagyszerű operettének nemcsak a kedves, ötletes meséje és bűbajos zenéje tarthat igényt a közönség legmelegebb érdeklődésére, hanem azok a csodásan szép, meglepően művészi táncok, amelyek a Kóristalányt látványossá is teszik.

REPORTÁZÁS

Az első footballmérkőzés! A háboru okozta nehézségek ellenére még mindig maradt a népszerű NAC-ban annyi energia, melylyel a labdarugás sportját felszón tartani, s iránta az érdeklődést lekötmi tudja. A NAC ifjaiból alakult jó kvalitású csapat vasárnap délután egy jótékony célú mérkőzést tart a Berettyóújfalui S. E. csapatával a Rhédey-kerti sport téren. A vendég csapat kitűnő erőkből áll, úgy, hogy a saison első mérkőzése máris pompás sport-élményt ígér.

Beraktározás!

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül boros- és szárazpincék, istállók, kocsiszínek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árukat tűz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T.
beraktározási osztálya.

Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső.

TELEFONSZÁM: 14-00.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR.** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY.**

Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

URANIA mozgó-színház
 Csütörtök
Romlott erkölcsök
 Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
 kor, hétköznap 5 óraker kezdődnek

* Istállótrágyát saját igánkkal házaktól
 kiszállítunk. Telefon 1099.

Nyíltér.

Árjegyzék!



Porcellán mozsár, üveggel	8
Majolika gyümölcs állvány	8
Majolika tálca fogóval	8
Majolika cukortartó dísz	8
Majolika gyümölcs kosár	8
Vase kosár üvegű üveggel	8
Borcs	8
Látkő	8
Bőrökészlet színes aranyozással	8
Boroskészet színes	8
Vinuszószál színes	8
Likővártószál színes	8
Befőttenkészet kristály dísz	8
Gyümölcs kosár üvegű üveggel	8
Majolika tálca fogóval	5
Majolika vízszóró színes	5
Renyhe kosár színes üveggel	5
China edény cukortartó	5
China edény gyümölcs állvány	5
Majolika virágvaszál színes	5
Majolika virágvaszál	5
Majolika dísz figura	5
Porcellán főzőláda	5
Porcellán főzőláda	5
Teljeskészlet színes aranyozással	40
Kávékészlet színes aranyozással	40
Feketes kosár színes aranyozással	80
Éhédőkészlet felszerelés, színes aranyozással	120
Hidrogénvirágvaszál színes, színes aranyozással	25
Mosdókészlet színes fin. díszítéssel	80
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25
Függő	25
Teás pohár China edény fogóval	5
Teás csésze színes, finom aranyozással	8
Kávécsésze	8
Köpcse	8
Fűzőláda barna tiszta füllel	8

Nipppek, Figurák, Szent Antal
 szobrok, Mária szobrok, Szent-
 telt víziartók, Konyhabere-
 dezési cikkek, Képek, Ablak üvegezés.

Eladás nagyban és kicsinyben !!

KOMLOS TESTVÉREK

üveg, porcellán, lámpa, táblásüveg
 és dísz műáru nagykereskedés.

Nagyvárad, Zöldfa-sz. 13. sz.

Telefonszám 372.

APOLLÓ mozgó-színház
 Csütörtök
A csunya fiu
 egy karrier története 4 felv.
 Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
 kor, hétköznap 5 óraker kezdődnek

VIGADÓ mozgó-színház
 Csütörtök
Radmírov Katalin
 orosz dráma 4 felv.
 Az előadások vasárnap d. u. 3 óra-
 kor, hétköznap 5 óraker kezdődnek

Megnyílt

Haltenberger Vilmos

kelmefestő és vegylisztító gyárának
 második számú felvételi üzlete,
 Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.

Vállal minden szak-
 májába tartozó mun-
 kát, elsőrendű kivitel-
 ben, mérsékelt áron.

**Varrólányok és
 tanulólányok**

jó fizetéssel
 felvétetnek

Kesztenbaum Juliska
 fűzőszalonjában, Rákóczi-ut.

Fésűk

tartós, finom anyagból.

Bontó-, sűrű-, still-fésűk,
 hajtók, hajcsatok, oldal- és
 kontyfésűk, kefék, bőrárúk,
 pipere és toilete szükségle-
 tek legjobb beszerzési helye

Fésű- és diszműáruház
 Saspassage 42.

Nebelthau A. utóda Szabó J.
 javítások eszközöketnek.

Kapuczinus-utcán a
 legforgalmasabb helyen

egy bérház,
 valamint Fürdő-utcán
 több családi ház

ELADÓ.

Felvilágosítást ad Dr Imrik Gusztáv
 ügyvéd, Sál Ferenc-utca 15. szám.
 Telefon 416.

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

legelőnyösebb feltételek mellett nyújt
 földbirtokra és nagyváradai házakra az
 Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t.
 Nagyvárad.

Feketegyőrösön

(Tenke mellett) 135
 kis hold szántóföld
 szabad kézből eladó.

Értekezhetni az
 Általános Takarékpénztárnál
 Nagyvárad, Bémer-tér.

Új férfiszabó műhely!

Szives tudására hozom a tisztelt
 uri közönségnek, hogy

**URI-DIVAT SZABÓMŰHELYEMET
 MEGNYITOTTAM.**

Elvállalom új ruhák készítését a
 legújabb divat szerint, ugyszintén
 ruhák fordítását és vasalását mér-
 sékelt áron. Meghívásra házhöz
 megyek. Kérem a n. é. közönség
 szives támogatását

Tisztelettel
Hottya Károly
 uri-divatszabó
 Szent János-utca 42.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától,
 5480—1918. sz.

Ebzárlat.

Ismételten előfordult ebveszettségi
 eset folytán, az állategészségi utasítás
 188. §-a értelmében az egész város
 területére

90 napi ebzárlat

rendeltetik el, mely idő alatt a város
 területén levő ebek kötve tartandók,
 nem lévén szabad az utcára csakis
 szájkosárral ellátott vagy pórázon ve-
 zetett ebet bocsájtani.

Minden az utcán talált kóbor eb, a
 gyepmester által elfogatni és azonnal
 kiírtatni fog.

Figyelmeztetnek az ebtulajdonosok
 arra is, hogy ebeiken netalán észlelt
 gyanus változásokat azonnal jelent-
 sék be.

Ezen rendelet ellen vétő ebtulajdo-
 nosok az 1888. évi VII. t.-c. 154. §-a
 alapján 200 koronáig terjedhető pénz-
 büntetéssel fognak büntettetni.

Nagyvárad 1918 március 16.

Rendőrkapitányi hivatal.

Uj nőiszabóság!

Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy a Markovits és Weinberger cégtől, hol 4 évig mint főszabász működtem, a cégtől megválva Beóthy Ödön-utca 41. szám alatt egy modern nőiszabóságot létesítettem. Midőn oda fogok hatni, hogy a t. hölgyközönség bizalmát kiérdemeljem, magamat nagybecsű jóindulatukba ajánlva, vagyok

kitünő tisztelettel
SZABÓ LAJOS
nőiszabó.

MOCSÁRY SÁNDOR

TELEFON 1404.

ZÖLDFÁ-ÉPÜLET, utcai helyiség.

Villany- és vízvezeték-szerelő,
bádogos, lakatos, műszerész
és bronzműves.

Irógép, gramofon, kerékpár és National Cassa javító. Electrotechnikai cikkek, 1/2 Wattos Wolfram szálás Tungstram-égők állandóan raktáron.

IZSÁK LIDIA



Elsőrendű
fűzőszalon

NAGYVÁRAD,
Nagy Sándor-u. 1.

Parkszálloda épületében
Interurbán telefon:
11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója. — Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Hadapród- és felsőipariskolába
való felvételre, valamint

gimnázium, reál és polgáristákat

magánvizsgálatra
felelősséggel előkészítik.

Ugyanott egy vagy két tanuló teljes el-
látást nyerhet. Guttmann, Magyar-u. 9. sz.

Fejső kereskedelmi és polgári iskolai
magánvizsgákra előkészít
felelősséggel a Donát-féle
ker. magántanfolyam.

Minden hónapban kez-
dődik új ker. tanfolyam
hölgyek részére
gyors- és gépirásra, ker. számtanra,
könyvvitelre.
Beóthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

VAS és rézágak,

afrik és lószőrmatracok,
amerikai és sodrony-
ágybetétek: öszsze-
hajtós ágyak eredeti
gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r.-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon-szám: 558.

Eladó egy malomberendezés,
ugymint malomszíták, hozzá-
való szijtárcsák, transmissiók
és falitárcsák

Moskovits Adolf és Fiai
R.-T.-nál, Nagyváradon.

Szép egyenes növéssü
AKÁCFA-CSEMETÉK

3-4 évesek az esztári gaz-
daságból nagyobb meny-
nyiségben eladók. Meg-
rendelések feladhatók:

Incze-irodában, Bémer-tér 3.

Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 6.

Előnyös összeköttéseink folytán abban
a kellemes helyzetben vagyunk, hogy
anuitásos és kamatozó
jelzálogkölcsonöket
ugy földekre mint városi bérházakra
15-65 évi időtartamra a legelőnyö-
sebb kamattétel mellett

minden árfolyam levo-
nás nélkül

ben folyósítunk.

Polgári Takarékpénztár
Részvénytársaság
Nagy-Várad.

Betűszedő tanulónak fiu és
berakó tanulónak leány
fizetéssel felvétetik
a Szent László-nyomda
részv.-társaságnál.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 614.

Értesítjük a város t. közönségét, hogy villamos
FŐZŐEDÉNYEK,

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb
árban kaphatók. Telefon rendelésre
izzólámpák dímentesen házhoz szállítanak.
Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli
berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000
gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kap-
hatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Szerelő telefonja
55.

Szerelő telefonja
55.